

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ,
прафкома і мясцома Беларускага дзяржаўнага
універсітэта імя В. І. Леніна

№ 20 (262) 19 чэрвеня 1956 года Цана 20 кап.

СТАРЭЙШАЯ НАВУЧАЛЬНАЯ ЎСТАНОВА РЭСПУБЛІКІ

11 ліпеня 1921 г., паводле вядомага дэкрэту Совецкай улады аб развіцці вышэйшай адукацыі ў краіне, падпісанага В. І. Леніным, быў адкрыты Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт—першая вышэйшая навуковая ўстанова рэспублікі. У той час у яго склад уваходзілі чатыры факультэты: педагагічны, медыцынскі, рабочы і факультэт грамадскіх навук, на якіх працавалі прафесары Перау, Нільскі, народны паэт Беларусі Якуб Колас і інш. Першым рэктарам універсітэта быў вядомы гісторык В. І. Пачэта. З таго дня прайшло 35 год. Вялікія змены адбыліся ў нашай краіне за гэты час. Сёння толькі ў Мінску налічваецца 9 вышэйшых навуковых устаноў. Многія з іх выраслі на базе нашата ўніверсітэта. На чале усіх іх стаць БДУ, які з 1949 г. носіць імя В. І. Леніна.

Штогод са сцен БДУ выходзіць вялікая армія вышэйшых спецыялістаў—інжынераў, працоўных ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі і культуры. Яны будуюць новыя прамысловыя прадпрыемствы, папаўняюць армію настаўнікаў, юрыстаў, работнікаў друку, культурна-асветных устаноў. За гады свайго існавання ўніверсітэт выпусціў 10 000 спецыялістаў. Вядомыя беларускія паэты і пісьменнікі—П. Броўка, К. Крапіва, П. Глебка, вядомыя вучоныя—правадзейны член АН БССР А. Н. Сеучанка, правадзейны член АН СССР фізік Аршмоўіч, доктары навук І. В. Гутараў, Ф. І. Фёдару, М. Г. Ларчанка, І. Н. Сержані, Г. Н. Бірыч, намеснік міністра замежных спраў СССР Грамыка, міністр асветы БССР Льюшыч—усё гэта выхаванцы Беларускага ўніверсітэта.

На факультэтах універсітэта маюцца 44 кафедры, на якіх працуюць згуртаваны працаздольны калектыв у складзе 27 прафесараў і доктараў навук, 147 дацэнтаў і кандыдатаў навук, 93 старшых выкладчыкаў і асістэнтаў. Кіраўніцтва рэдам кафедр ажыццяўляюць вядомыя вучоныя Беларусі: віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР, прафесар І. С. Луціновіч; правадзейны член АН БССР, доктар гістарычных навук, прафесар В. Н. Перау—стваральнік каштоўных прац па сярэднявечнай гісторыі (працуе ва ўніверсітэце з дня яго заснавання); правадзейны член АН БССР, доктар біялагічных навук, прафесар Т. Н. Годнеў—аўтар выдатных прац па фотасінтэзу і ролі хларафілу ў раслінах; доктар хімічных навук, правадзейны член АН БССР, прафесар Н. Ф. Ярмаленка (працуе ва ўніверсітэце з 1925 г.); правадзейны член АН БССР, доктар хімічных навук, прафесар Б. В. Ярафееў; правадзейны член АН БССР, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар Б. І. Сцяпану; правадзейны член АН БССР, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар А. Н. Сеучанка і інш.

Студэнты ўніверсітэта атрымліваюць глыбокую і ўсебаковую падрыхтоўку па выбранай прафесіі. Гэта вызначаецца не толькі вучэбным планам універсітэта, разлічаным на пяцігадовы тэрмін навучання, але і высокакваліфікаваным выкладаннем і выхаванчай работай.

Звыш тысячы чалавек удзельнічаюць у студэнцкіх гуртках. Штогод на гарадскі агляд прадстаўляецца звыш 200 работ, больш паловы з якіх удасцвяжаюцца высокіх адзнак.

На факультэтах фізічным, хімічным, біялагічным, географічным значная частка студэнцкага часу працякае ў лабараторыях, дзе праводзіцца лабараторная і іншая самастойная заняткі студэнтаў. У летні сезон біялагі, географы, а таксама студэнты іншых спецыяльнасцей накіроўваюцца ў экспедыцыі, якія арганізуюцца Акадэміяй навук, універсітэтам і іншымі ўстановамі. Многія студэнты едуць на практыку ў Сібір, Казахстан, Крым, на Каўказ. Для біялагаў і географу арганізуюцца вытворчыя экскурсіі для азнаямлення з рознымі прыроднымі зонамі і ландшафтамі. Матэматыкі, фізікі, хімікі праходзяць вытворчую практыку на буйнейшых прадпрыемствах краіны, на фабрыках і заводах Масквы, Ленінграда, Харкава; юрысты—у савецкіх прававых і судовых органах; журналісты ўдзельнічаюць у рабоце журналу, газет і якіх супрацоўнікаў і карэспандэнтаў.

З кожным годам умацоўваюцца сувязі ўніверсітэта з вытворчасцю і навукова-даследчымі арганізацыямі рэспублікі. Універсітэт праводзіць навуковыя канферэнцыі з шырокім удзелам прадстаўнікоў вытворчых і навуковых арганізацый. Сумесна з вытворчымі арганізацыямі вырашаюцца розныя навуковыя праблемы, якія маюць вялікае народнагаспадарчае значэнне. Усе гэта з'яўляецца вынікам сістэматычнай напружанай работы студэнтаў і прафесарска-выкладчыцкага калектыву. З кожным годам універсітэт прымае ўсё больш падрыхтаваную моладзь з сярэдніх школ і тэхнікумаў. Гэта ускладае вялікія і адказныя абавязкі на прафесарска-выкладчыцкі калектыв, партыйную і грамадскія арганізацыі ў справе павышэння ўзроўню вучэбнай, навуковай і выхаванчай работы.

У новым 1956/57 навуковым годзе ва ўніверсітэце будзе навучацца 3250 чалавек на спецыяльнасці і звыш 3000 чалавек започнаюць сваё вучэнне ў першакурсніках. Ва ўніверсітэце іх чакаюць самыя заманлівыя справы: захваляюцца лекцыі па любімых навуках, цікавыя падарожжы і экспедыцыі па роднай краіне, экскурсіі на фабрыкі і заводы сталіцы.

Чакаем вас, драгія сябры, у нашу дружную студэнцкую сям'ю! К. І. ЛУКАШОУ, рэктар БДУ імя В. І. Леніна.
НА ЗДЫМКУ: агульны выгляд БДУ.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

У заалагічным музеі

Калі вы падумаецеся на другі паверх біялагічнага корпуса, вашу увагу прыцягнуць вялікія зашклёныя скрынкі, расставленыя уздоўж сцен корпуса. Гэта частка экспанатаў заалагічнага музея. Рэдам, у адной з аўдыторый, знаходзіцца і сам музей.

Цяпер у музеі створаны чатыры аддзёлы, у якіх налічваецца каля 6 тысяч экспанатаў і калекцый. У ім можна сустрэць велікія мноства цікавага і захваляючага. Тут прадстаўлены жывёлы амаль усіх краін свету. Сярод экспанатаў музея—афрыканскі страус, нільскі кракадзіл, тыгравы пітон, сетчаты пітон, розныя віды птушак, рыб і жэакорных. У музеі вы даведзецеся, якія жывёлы з'яўляюцца сбрамі чалавека і якія яго ворагі. Заалагічны музей аказвае вялікую дапамогу студэнтам біялагічнага факультэта. Практычныя заняткі ў музеі дапамагаюць студэнтам умацаваць свае веды. Студэнты любяць свой музей і

пастаянна клапоціцца аб яго панаўненні. Бываючы на практыцы, у паходах і экспедыцыях, яны збіраюць розныя калекцыі. Цікавую калекцыю па рэптылях сабраў Ю. Сапажэнкаў у Сярэдняй Азіі ў час вытворчай практыкі. Яна экспануецца ў музеі.

Шырока прадстаўлены ў музеі жывёльны свет Беларусі. Загладчкі музея тав. Варонін гаворыць: — З кожным годам расце і папаўняецца заалагічны музей універсітэта. За апошні час сагатаўлена 14 новых вітрын на розныя біялагічныя тэмы, чучалы млекакормячых: чысанкі, стэпавага сусьліка, крата і іншых. Музей аказвае дапамогу крэатывам музеяў рэспублікі. Так, напрыклад, для Віцебскага краязнаўчага музея зроблена чучала бобра. Штогод з наведвальнікамі музея праводзіцца звыш 300 экскурсій, а таксама гутаркі, лекцыі на розныя біялагічныя тэмы.

З усіх канцоў краіны

Акрамя заалагічнага музея, універсітэт мае мінералагічны музей. На першы погляд, у музеі няма нічога цікавага—адно толькі каменне. Але прыгледзецеся да іх уважліва—і вам ужо не здаецца, што гэта проста мёртвае каменне. Кожны з іх мае сваю гісторыю. Тут сабраны мінералы, прынесены з Урала і Алтая, Украіны і Далёкага Усходу,—з усіх канцоў нашай неабсяжнай краіны.

Безумоўна, што мінералагічны музей—вялікая практычная дапамога студэнтам.

НА ЗДЫМКУ: выпускнікі геалага-геаграфічнага факультэта ў мінералагічным музеі.

У вольны час

Пасля напружанага працоўнага дня добра адпачыць. Кожны зноў дзе заняткі па душы. Спартсмены накіроўваюцца ў секцыі: спявакоў, дэкламатараў, танцораў чакаюць розныя гурткі, арганізацыі пры клубе.

З вялікім захапленнем займаюцца студэнты ў секцыях лёгкай атлетыкі, цяжкай атлетыкі, валеябола, стральбы, фехтвання і многіх іншых. Яшчэ год назад перад корпусам фізмата была пустыя, а зараз сламі студэнтаў тут абсталювана спартыўная пляцоўка. На ёй ёсць бегавая дарожка, сектар для скачкоў у вышыню і даўжыню, для кідання ядра і інш. Мастацкая самадзейнасць і спорт—любімыя заняткі студэнтаў у вольны час.

ТАВАРЫШЫ ВЫПУСКНІКІ ШКОЛ!
У гэтым нумары мы расказваем Вам аб жыцці і справах Беларускага ўніверсітэта

Многа захапляючых спраў на біяфаку

У школах нашай краіны за канчаецца навучальны год. Тысячы юнакоў і дзячат у бліжэйшыя дні зладуць выпускныя экзамены і атрымаюць атэстаты сталасці. Адна з іх па заклку партыі выкажуць жаданне паехаць на работу ва ўсходнія і паўночныя раёны краіны, другая пачнуць працоўнае жыццё ў сваіх калгасах, МТС, на фабрыках і заводах, трэцяя працягнуць сваю адукацыю ў вышэйшых навучальных устаноў. Якую выбраць спецыяльнасць для работы, куды пайсці вучыцца— вось тая пытанні, што хвалююць кожнага выпускніка сярэдняй школы. У гэты час вельмі важна дапамагчы ім правільна выбраць спецыяльнасць і знайсці сваё месца ў жыцці. Многія юнакі і дзячаты жадаюць паступіць вучыцца на біялагічны факультэт БДУ імя В. І. Леніна. Несумненна, што яны зробяць правільны выбар, паколькі навукавая і вучэбная дзейнасць калектыву навуковых работнікаў і студэнтаў біялагічнага факультэта вельмі цікавая і змястоўная. На іх кафедрах разам са сваімі студэнтамі, аспірантамі, навуковымі работнікамі ў добра абсталяваных лабараторыях віднейшыя вучоныя нашай краіны— акадэмікі Т. Н. Годнеў, І. С. Лупіновіч, Н. В. Турбин, член-карэспандэнт АН БССР Н. А. Дарожкін, праф. Г. Г. Винберг, Г. С. Юнзеў, І. Г. Майсееў, А. Г. Мядзведзеў і інш.— распрацоўваюць важнейшыя пытанні сучаснай біялагічнай навукі. Пад іх кіраўніцтвам звыш паловы студэнтаў факультэта актыўна працуюць у 10 навуковых гуртках і паспяхова вядуць даследаванні ў галіне фотасінтэзу раслін, вывучаюць пытанні павышэння ураджайнасці сельскагаспадарчых культур і урадлівасці глеб, інтэнсіфікацыі прадукцыйнасці сажалкавых гаспадарак, вадаёмаў і г. д.

А колькі цікавейшых праблем біялагічнай навукі не вывучана і чакае сваіх даследавальнікаў!

Навукова-даследчая работа студэнтаў

Важнае месца ў падрыхтоўцы савецкай вышэйшай школай высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі займае навукова-даследчая работа студэнтаў. Ва ўніверсітэце яна арганізоўваецца праз дзейнасць студэнцкіх навуковых гурткоў, дзе студэнты самастойна распрацоўваюць важныя тэарэтычныя і эксперыментальныя тэмы, якія маюць непасрэднае практычнае прымяненне. Многія з гэтых тэм у далейшым становяцца тэмамі дыпломных работ. Іспытныя студэнцкія даследаванні заслугоўваюцца на навуковых канферэнцыях БДУ, а потым накіроўваюцца на гарадскі агляд студэнцкіх навуковых работ. Аўтары даследаванняў, якія маюць навуковае і практычнае значэнне, узнагароджваюцца граматамі ЦК ЛКСМБ, Міністэрства вышэйшай адукацыі, рэктарата.

Вырашэнне многіх пытанняў сучаснай біялогіі патрабуе глыбокага ведання матэматыкі, фізікі, хіміі і іншых навук. У сувязі з гэтым у 1955/56 навучальным годзе ў планы былі ўнесены значныя змены. Студэнтам-біялагам пачалі чытацца курсы вышэйшай матэматыкі, біяфізікі і інш. Цікава і змястоўна праходзіць летняя вучэбная і вытворчая практыка студэнтаў факультэта. На I курсе студэнты праходзяць 6-тыднёвую практыку на добра абсталяванай біялагічнай станцыі— на возеры Нарач. Студэнты II курса выязджаюць на практыку ў дзяржаўна-аградарскі «Белавежская пушча», студэнты-золагі III курса праходзяць вытворчую практыку на Беларускай біялагічнай станцыі Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта, студэнты-батуны IV курса— на біястанцыі «Краснае Урочышча». На IV курсе, акрамя вытворчай перададипломнай практыкі, студэнты выязджаюць на вытворчую экскурсію ў галоўнейшыя батанічныя сады і запаведнікі нашай краіны.

За паспяваення гады біялагічнага факультэта падрыхтаваў 250 высокакваліфікаваных спецыялістаў-біялагаў. Звыш 30 з іх ужо абаранілі дысертацыі і сталі кандыдатамі біялагічных навук. Многія з выпускнікоў біялагічнага факультэта паспяхова працуюць навуковымі работнікамі ў лабараторыях інстытутаў Акадэміі навук БССР, на даследных станцыях, закладчыкамі кафедраў і выкладчыкамі вышэйшых навучальных устаноў і сярэдніх школ.

Калектыву навуковых работнікаў, аспірантаў і студэнтаў біялагічнага факультэта шчыра жадаюць папоўніць свае рады здольнай, энергічнай моладдзю, якая хоць і мае з ім вырашаць важнейшыя пытанні сучаснай біялагічнай навукі.

П. Г. ПЯТРОВІЧ,
дэкан біялагічнага факультэта.

НА ЗДЫМКУ: студэнткі 4 курса біяфака Л. Хадарэнка і І. Юліна ў лабараторыі фізіялогіі раслін.

Студэнцкае навуковае таварыства БДУ імя В. І. Леніна існуе ўжо 9 год. За гэты час яно дабілася значных поспехаў у сваёй працы. Зараз пры кафедрах створана 52 навуковых гуртка, у іх працуюць каля 1000 студэнтаў. Студэнцкае навуковае таварыства нашага ўніверсітэта мае сувязі з СНТ ўніверсітэтаў іншых рэспублік. Асабліва шырокая сувязі наладжаны з СНТ ўніверсітэтаў рэспублік Прыбалтыкі. Многія студэнты БДУ выязджаюць з навуковымі дакладамі на канферэнцыі ў Вільнюскага, Тартускага і іншых ўніверсітэтаў. На нашых навуковых канферэнцыях выступаюць са сваімі даследаваннямі студэнты ВНУ іншых рэспублік.

В. НЯДЗЕЛЬКА,
старшыня СНТ ўніверсітэта,
В. ЦІКАВЫ,
член камітэта камсамола,
адказны за навуковую работу.

Вывучаць бараці нашай краіны

Вялікія прасторы Савецкага Саюза. Багатая і рознастайная яго прырода. На тэрыторыі СССР ёсць высокія горы, вялікія нізіны, тысячы поўнаводных рэк, мільёны гектараў лясоў. Наша краіна характарызуецца вялікай рознастайнасцю кліматычных умоў. У нас створана магутная прамысловасць, сельская гаспадарка, транспарт. Усё гэта вывучаецца на географічным факультэце ўніверсітэта.

Для падрыхтоўкі кадара такога профілю вучэбны план уключае прадметы па розных галінах ведаў: геалогіі, геадэзіі, гідралогіі, фізічнай і эканамічнай геаграфіі, прамысловасці, транспарту і інш.

Для замацавання тэарэтычных ведаў студэнты геафака кожны год праходзяць паліваю вучэбную і вытворчую практыку. На I і II курсах вучэбная практыка працягласцю ў 10 тыдняў праводзіцца па геадэзіі, батаніцы, геалогіі, эканамічнай геаграфіі, мінералогіі, гідралогіі. Студэнты III курса праходзяць вытворчую практыку за межамі рэспублікі— у раёнах Кавказа, Ніжняга Памалжжа і іншых раёнах СССР. Гэта найбольш цікавая практыка. Тут студэнты вывучаюць субтрапічную расліннасць, знаёмяцца з пустынямі і лугоўнасцямі, гарамі, здабычай і выкарыстаннем карысных выкапняў (жалезнай руды, вугалю, нафты і інш.).

На IV курсе студэнты праходзяць перадыпломную практыку. На географічным факультэце працуюць студэнцкія навукова-даследчыя гурткі, спартыўныя секцыі і гурткі мастацкай самадзейнасці.

Выпускнікі географічнага факультэта лакароўваюцца на работу ў навукова-даследчыя інстытуты, практычныя арганізацыі, у сярэднія школы і тэхнікумы.

Н. Т. РАМАНОВСкі,
дацэнт.

Пасланцы з брацкай Польшчы

У нашым ўніверсітэце вучыцца моладзь з краін народнай дэмакратыі.

У мінулым годзе з Польшкі Народнай Рэспублікі прыехалі да нас Шыман Раманчук, Надзя Мукасей, Вера Паўлоўская, Люба Філіпкі.

Зараз асабліва гарачая пара ў студэнтаў-выпускнікоў, якія ў гэтым годзе заканчваюць ўніверсітэт і едуць працаваць на Радзіму. Закончылася абарона дыпломных работ, але наперадзе яшчэ дзяржаўныя экзамены. Набліжаецца час развітання з ўніверсітэтам, але Нікалай Тарасевіч, Базиль Чачуга, Вера Дроўн ніколі не забудуць тых год, якія яны правялі тут.

НА ЗДЫМКУ: выпускнік біялагічнага факультэта **Б. Чачуга** ў лабараторыі.

Вельмі цікава займацца на хімічным факультэце

Асноўныя кафедры хімічнага факультэта БДУ былі арганізаваны ў 1921 г., з моманту арганізацыі ўніверсітэта.

Цяпер у складзе хімічнага факультэта маюцца пяць кафедраў: неарганічнай хіміі, аналітычнай хіміі, арганічнай хіміі, фізічнай і калаіднай хіміі, каталізу. Загладчыкамі іх з'яўляюцца доктары хімічных навук (акадэмік АН БССР **Б. В. Ярафееў**, праф. **М. М. Паўлючэнка**, праф. **Г. Л. Старобінец** і дац. **В. Ф. Бяляеў**).

У складзе факультэта працуюць таксама праф. **Ф. Г. Асіпенка** і кандыдаты хімічных навук **І. Г. Цішчанка**, **О. Р. Скараход**, **А. С. Баркан**, **І. М. Коноўшкі**, **Г. А. Лазерка** і інш.

Асабліва каштоўным з'яўляецца тое, што навуковы калектыву факультэта ўвесь час інтэнсіўна вядзе даследчую работу, у выніку чаго як ва ўніверсітэцкіх выданнях, так і ў саюзным навуковым друку сістэматычна публікуюцца навуковыя работы прафесараў, дацэнтаў, асістэнтаў факультэта і атрымліваюць высокую ацэнку навуковай грамадскасці.

Кожная кафедра адпаведна сваёму профілю працуе ў пэўным навуковым напрамку, што дазваляе ствараць і развіваць навуковую работу. Кафедра неарганічнай хіміі працуе ў напрамку вывучэння растваральнасці і адсорбцыі рэчываў і вывучэння метадам фізіка-хімічнага аналізу злучэнняў вышэйшага парадку ў трайных сістэмах; кафедра аналітычнай хіміі— над вывучэннем сорбцыі бинарных раствораў высокапалімерамі. Кафедра фізічнай і калаіднай хіміі працуе над праблемай будовы цвёрдых цел і гетэрагенных хімічных рэакцый; кафедра арганічнай хіміі— над праблемай сінтэзу і раду α-кеталізу вадародаў, Нарэшце, кафедра каталізу распрацоўвае праблему вадкафазнага акіслення і працуе над вывучэннем рэакцый у цвёрдых фазах.

Кафедры факультэта працуюць таксама над пытаннямі, якія маюць не толькі тэарэтычнае, але і народнагаспадарчае значэнне.

Н. Ф. ЯРМОЛЕНКА,
акадэмік АН БССР.

Чаму я паступіў на хімфак

Хімію я палюбіў з сёмага класа, калі пачаў упершыню вывучаць яе. Многа чытаў дадатковай літаратуры па хіміі, многа ўдзяляў увагі заняткам у школьным хімічным кабінэце, дзе пад кіраўніцтвам выкладчыка хіміі праводзіў цікавыя доследы.

І зараз, займаючыся на I курсе хімічнага факультэта БДУ імя Леніна, я працягваю вывучаць людзьмі прадмет.

У нас на факультэце маюцца розныя навуковыя гурткі: неарганічнай хіміі, аналітычнай хіміі і іншыя. Я займаюся ў навуковым студэнцкім гуртку арганічнай хіміі. Пад кіраўніцтвам дацэнта **І. Г. Цішчанкі** працаваў над тэмай «Кандэнсаваныя вокі і мезінілы з натрыяловай і натрыявава-цітавым эфірамі». Мая работа пайшла на гарадскі агляд студэнцкіх навуковых работ.

У прыватнасці, тут вядзецца вялікая работа па сульфіднава-азіраваўня і азіраваўня сталі з мэтай павелічэння устойлівасці зносу машынных частак, вывучаецца праблема перапрацоўкі мінеральных солей БССР для атрымання ўгнаення і стварэння ў БССР садавай прамысловасці, а таксама па вывучэнню перапрацоўкі нафты з мэтай атрымання высокакасных прадуктаў і інш.

Выкладчыкі факультэта шырока ўцягваюць у даследчую работу студэнтаў факультэта, пачынаючы з I курса. На кожнай кафедры працуюць студэнцкія навуковыя гурткі. Шматгадовы вопыт выканання дыпломных работ студэнтамі-выпускнікамі паказвае, што пераважна большасць дыпломных работ прадстаўляе каштоўнае навуковае даследаванне малых спецыялістаў-хімікаў, а таму многія дыпломныя работы студэнтаў публікуюцца не толькі ў вучоных запісках факультэта, але і ў саюзным навуковым друку. Гэта з'яўляецца паказчыкам таго, што на працягу пяцігоддзя навука на факультэце студэнтаў не толькі узбагачаецца тэарэтычнымі ведамі, але і атрымлівае вялікі вопыт па выкананню тонкіх эксперыментальных даследаванняў. Гэта прыводзіць да таго, што за адносна кароткі адрэзак часу, які адводзіцца на выкананне дыпломных работ (каля 3—4 месяцаў), выпускнікі могуць выканаць эксперыментальныя даследаванні, якія прадстаўляюць пэўную навуковую каштоўнасць.

Побач з лекцыямі і практычнымі заняткамі студэнты факультэта замацоўваюць і пашыраюць свае веды, удзяляючы ў планавых экскурсіях на фабрыкі і заводы, шляхам самастойна праводзімых вопытных урокаў у дзесяцігодках пад кіраўніцтвам і назіраннем вопытных педагогаў, нарэшце, працуюць у перыяд вытворчай практыкі (на працягу 2—3 месяцаў) на сучасных хімічных заводах у Ленінградзе, Харкаве, Маскве, на буйных хімічных камбінатах у Бярэзніках, на Салікамскім калаідным камбінате і інш. Так студэнты набываюць вопыт пед: а і работніка вытворчасці.

Н. Ф. ЯРМОЛЕНКА,
акадэмік АН БССР.

НА ЗДЫМКУ: **Б. Хадакоў** у хімічнай лабараторыі.

Б. ХАДАКОЎ,
студэнт I курса хімічнага факультэта.

Слова да будучых гісторыкаў

Дзесяты тысяч юнакоў і дзяўчат заканчваюць у гэтым годзе сярэднюю школу. Яны далучаюцца да слаўнай арміі савецкай моладзі, чыёй работы па будаўніцтву сацыялізму чакае наша вялікая краіна. Перад імі стаіць выбар, у якой форме і ў якой галіне працаваць і як будаваць свой далейшы лёс. Многія з іх пойдучы на вытворчасць. Гэта надзвычайна дарага, патрэбная і карысная для Радзімы. Але многіх цягне да сябе і навука. У вышэйшай школе навука вывучаецца па спецыяльнасцях, і тут перад маладымі людзьмі паўстае пытанне: якой спецыяльнасці, якой галіне ведаў аддаць свае маладыя сілы?

Усе спецыяльнасці, якія вывучаюцца ў вышэйшай школе, патрэбны і карысны для паспяховага развіцця нашай савецкай сацыялістычнай народнай гаспадаркі і культуры. Але каб разабрацца ў асаблівасцях кожнай спецыяльнасці, патрэбны вопыт, якога маладзёў у большасці выпадкаў яшчэ не мае.

На старонках універсітэцкай газеты я хацеў-бы сказаць некалькі слоў аб асаблівасцях і характарах той навуцы, якой я займаюся ўсё сваё жыццё,—гісторыю.

Многія думаюць, што гісторыя мае справу толькі з мінулым, часта нават з даўно прайшошым часам. Гэта глыбока няправільна. Як навука гісторыя звернута сваім тварам не толькі да мінулага, але і да сучаснага і будучага. Можна больш сказаць: гісторыя вывучае мінулае для таго, каб на аснове гэтага вывучэння зраўнаць задачы сучаснасці і намясціць перспектывы для дзейнасці ў будучым. Яна вучыць пазбягаць памылак у практычнай рабоце, у служэнні народу, у ажыццяўленні яго інтарэсаў. Яна дапамагае нашым сучаснікам пазбягаць памылак, зробленых у мінулым, і дае нам вялікія ўзоры патрыятызму, адданасці абавязку, беззаветнага служэння народнаму добравытву. Яе няк нельга лічыць навукай адарванай ад жыцця, ад практычных задач, якія неасцядна стаяць перад намі ў нашы вялікія дні. Незадарма класік марксізма не толькі шчыльна гісторыя, але і глыбока вывучылі яе. Калі-б я задаўся мэтай вывучэння толькі тых гісторычных тэм, якія закраналі ў сваіх работах нашы вялікія на- стаянікі—Маркс, Энгельс, Ленін, дык мне давалося-б напісаць вялікі артыкул. Тут-жа я толькі адзначу, што асноўныя ўказанні класікаў марксізма-ленінізма аб умовах поспеху рэвалюцыйнага руху—і не толькі ў наш час, але і

у іншых эпохі,—аб перыядах у гістарычным развіцці і ў прыватнасці аб перыядах развіцця рэвалюцый у нашай краіне, аб рухаючых сілах рэвалюцыі, аб розных тыпах рэвалюцый і аб многім іншым, што блізка звязана з нашымі днямі і з бліжэйшымі задачамі будучага,—усё гэта пачэрпнута з вывучэння гісторыі і вельмі часта з уважлівага, карпатлівага вывучэння крыніц.

Як многа практычных, карысных указанняў, як многа перасцярог ад памылак заключае ў сабе, напрыклад, кніга Леніна «Развіццё капіталізму ў Расіі!» Якімі гістарычнымі ўрокамі для заходніх дзяржаў напоўненыя работы Маркса аб рэвалюцыі 1848 г.! Як дапамагаюць разабрацца ў ладу сучасных тараў і вёсак у краінах капіталізма артыкулы Энгельса аб Германіі ў розныя эпохі!

Можна смела сказаць, што гістарычны вопыт меў заўсёды і на- бывае цяпер—у святле марксісцка-ленінскай метадалогіі—значэнне аднаго з важнейшых фактараў практычнага дзеяння для тых, хто

прывяшчу сябе высокай задачы—служэнню народу.

Да сказанага я хацеў-бы дадаць, што гісторыя з'яўляецца адной з найбольш аптымістычных навуц. Яна вучыць, што чалавечва няхульняна ідзе ўперад у сваім развіцці, што праз жудасны эксклюзіўнасці, праз змрок неувачна усе народы ідуць да светлага будучага. Яна вучыць, што няма такіх бедстваў і такіх цёмных сіл, якія не маглі-б быць пераадолены і пераможаны ў вялікім пераможным руху чалавечтва да сацыялізму, і далей да камунізму. Не- адарма лепшыя змагары рэвалюцыі, куды-б іх у мінулым ні закі- даваў злы лёс,—на катаргу або на- ват на эшафот,—верны, што іх праца не прападе дарэмна і што будучае за імі.

Робячы вывад з усяго сказанага і нават—за нахапону месца—не сказанага, я думаю, што многія маладыя людзі зашківацца гіста- рычнай навукай і ўлічаць важ- насць гістарычных ведаў пры вы- борах спецыяльнасці.

Акадэмік В. Н. ПЕРЦАУ.

Пачэсная і ганаровая прафесія юрыста

Ганаровая і адказная прафесія юрыста. Галоўнае ў рабоце юрыста—любоў і павага да лю- дзей. Юрыст павінен быць доб- рым псіхалагам, які мае тонка разбірацца ў характары чалаве- ка і яго чынках, чутым педаго- гам, сардэчным сябрам. Ва ўменні адрозніць чалавека, свядома зрабіўшага злачынства, ад чала- века, трапіўшага пад дрэнны ўплыў, ва ўменні паставіць яго на правільны шлях і заключаеца адказнасць работы юрыста.

На юрыдычным факультэце вы- вучаюцца грамадскія дысцыплі- ны (асноўны марксізма-ленінізма, палітэканомія, дыялектычны і гістарычны матэрыялізм, гісторыя палітычных вучэнняў, логіка) і спецыяльныя дысцыпліны. Вы- кладанне спецыяльных дысцып- лін на факультэце праводзіцца трыма кафедрамі: кафедрай тэо- рыі і гісторыі дзяржавы і пра- ва, кафедрай крымінальнага права і працэсу, кафедрай гра- мадзянскага права і працэсу. На юрыдычным факультэце лекцый- ныя курсы чытаюцца высокаквалі- фікаванымі навуковымі работ- нікамі. Курс агульнай тэорыі

дзяржавы і права чытае дацэнт В. А. Дарогін, курс гісторыі дзяр- жавы і права СССР—дацэнт Б. Е. Бабыцкі, курс міжнароднага права—дацэнт Е. Н. Семіршчын, курс грамадзянскага права—да- цэнт Ф. І. Гаўзе, курс адміні- страцыйнага права—дацэнт Н. А. Волкаў.

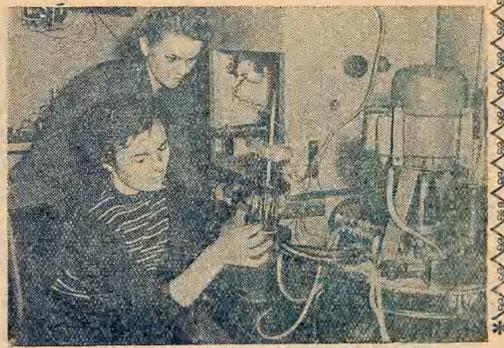
Пачынаючы з II курса, студэн- ты юрыдычнага факультэта пра- ходзяць вытворчую практыку тэрмінам ад двух да васьмі тыд- няў. Пры кафедрах працуюць на- вуковыя студэнцкія гурткі, на факультэце ёсць аддзяленне на- вуковага студэнцкага таварыст- ва.

Для падрыхтоўкі да заняткаў студэнтам прадастаўлены кабінэ- ты тэорыі і гісторыі дзяржавы і права, крымінальнага права і працэсу, грамадзянскага права і працэсу, чытальная зала, кры- міналістычная лабораторыя.

Выпускнікі юрыдычнага фа- культэта Беларускага дзяржаўна- га ўніверсітэта накіроўваюцца на работу ў органы суда, пракура- туры, міліцыі, камітэта дзяржаў- ных бяспекі і іншыя арганізацыі дзяржаўнага апарату.

М. Н. МЕРКУШАЎ, дэкан юрыдычнага факультэта.

У нас на фізіка-матэматычным

Задачай фізіка-матэматычнага факультэта з'яўляецца падрых- тоўка навуковых спецыялістаў— матэматыкаў і фізікаў—для рабо- ты навуковымі супрацоўнікамі ў навукова-даследчых інстытутах і лабараторыях, а таксама выклад- чыкамі сярэдніх школ.

Факультэт дае грунтоўную, шы- рокаю навуковую падрыхтоўку, і ў гэтых адносінах яго мэта адроз- ніваецца ад задач ВНУ, якія рых- туюць практыкаў-інжынераў ці толькі педагогаў. У планах і пра- грамах навучання сістэматычна праводзіцца ідэя максімальнай канцэнтрацыі матэрыялу вакол прафіліруючых курсаў.

Выкладанне спецыяльных пра- блем і праходжанне спецыяльных практыкумаў пачынаецца з III курса і ставіць сваёй мэтай даць дастаткова поўнае ўяўленне аб су- часным становішчы навуцы, аб стаячых перад ёй задачах, аб шля- хах і метадах сучасных даследа- ваў.

Факультэт мае два аддзяленні— матэматыкі і фізікі. Тут пра- цюе 8 кафедраў (3 матэматыч- ны і 5 фізічных), якія ажыц- цяўляюць навукова-даследчую і вучэбна-метадычную работу. Ка- федры ўзначальваюцца вядомымі вучонымі.

Кафедрай спектраль- нага аналізу кіруе прафесар член АН БССР праф. Б. І. Сця- правядзеўны член АН БССР праф. А. Н. Сеўчанка, кафедрай тэарэ- тычнай фізікі—доктар фізіка-ма- тэматычных навук Ф. І. Фёдаруа, кафедрай дыферэнцыяльных ураў- ненняў—праф. А. Д. Мышкіс, ка- федрай вышэйшай алгебры—до- ктар фізіка-матэматычных навук Д. А. Супрунечка. Вучэбны працэс на фізіка-матэматычным факультэце складаецца з абавяз- ковых дысцыплін і курсаў па вы- бару. Абавязковыя дысцыпліны вывучаюцца на малодшых курсах і маюць мэтай стварыць у студэн- таў пэўны навуковы фундамент матэматычнай і фізічнай асветы.

На старэйшых курсах вывучаюцца спецыяльныя курсы, якія харак- тэрныя паказваюць наваейшыя дася- гненні сучаснай фізікі і матэматы- кі.

На аддз. фізікі з III курса ажыццяўляецца спецыялізацыя ў А. Васілевіч, М. Аўрамчык, Ул. Шахаўен, М. Гамолка. Амаль кожны выпуск дае рэспубліцы новае папаўненне здольных маладых літарата- раў.

трое напрамкаў: па тэарэтычнай фізіцы, опцыі і электрафізіцы. Фізічнае аддз. мае, акрамя лаба- раторыі агульнага практыкума, лабараторыю спецыяльнага фізіч- нага практыкума (радыётэхнічная, лабараторыя па поўправадніках, спектральнага аналізу, фізічнай оптыкі). Задачай спецыяльнага фізічнага практыкума з'яўляецца азнаёмленне студэнтаў з эксперы- ментальнымі метадамі даследаван- ня ў адпаведных галінах фізікі

Адукацыя фізіка і матэматыка заканчваецца напісаннем дыпло- мнай работы, яе абаронай і дзяр- жаўнымі экзаменамі.

Ряд дыпломных работ прадста- ўляюць сабой навуковыя даследа- ванні, якія маюць народнагаспа- дарчае значэнне і выконваюцца ў парадку супрацоўніцтва з вытвор- чаццю.

На IV курсе фізікі праходзяць вытворчую практыку на буйных заводах Масквы, Ленінграда, Мінска ці выконваюць эксперы- ментальныя даследаванні ў лаба- раторыях буйных навукова-дасле- дчых інстытутаў. Факультэт з ко- жным годам узбагачаецца новымі сучаснымі прыборамі і абсталя- ваннем.

У бліжэйшы час пры факультэце адкрываецца лабараторыя па поў- правадніках, у якой будуць пры- мяняцца новыя металы даследа- вання (радыёактыўныя ізатопы і г. д.).

На матэматычным аддз. будзе адкрыта кафедра па вылічаль- ным матэматычным навук. Такім чынам на факультэце будзе развівацца новая ішчавая і важная галіна— машынная вылічальная матэма- тыка.

Будучыя студэнты фізіката бу- дуць мець усе ўмовы і магчымасці для вучобы, каб стаць вы- сокакваліфікаванымі спецыяліста- ми ў галіне такіх важных навук, як фізіка і матэматыка.

М. РЭЗНИКАЎ, намеснік дэкана фізіката, кандыдат фізіка-матэматыч- ных навук.

НА ЗДЫМКУ: студэнты 4 кур- са фізіката, члены СНТ Я. Маль- ко і Я. Валковіч у працы ў лабараторыі электрычных уласці- ваўшчэй поўправаднікаў.

выпускнікоў гэтага года вядомы чытачам па шматлікіх рэспубліканскіх выданнях—часопісах «Польмя», «Беларусь», «Маладосць», «Вожык», «Бя- розка», газетах «Чырвоная змена», «Сталінская моладзь». Але і наступныя вы- пускнікі, бюспрарычна, будуць багатыя новымі талентамі. Ужо зараз паспяхова вырабацоў- ваюць свае сілы К. Цвірка, Ю. Свірко, Г. Бураўкін, В. Зуёнак, Г. Барараўлін, С. Блатун, М. Стральцоў—у паэзіі; А. Фомчанка, Э. Кар- лачоў і Б. Сачанка—у прозе; А. Кляшкі і А. Сабалеўскі—у крытыцы. Літаратурная мо- ладзь універсітэта часта збіраецца для абмеркавання творчасці сваіх сяброў.

У гэтым годзе выдавецтва ўніверсітэта мяркуе выпусціць зборнік паэтаў— студэнтаў БДУ.

Спадзяемся, што папаўненне, якое прыдзе сёлета на І курс, дасць нам новыя імёны ма- ладых аўтараў.

НА ЗДЫМКУ: Н. Гілевіч чытае свае новыя вершы ма- ладым літаратарам БДУ.

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Філалагічны факультэт Бела- рускага дзяржаўнага ўніверсі- тэта імя В. І. Леніна складаецца з трох аддзяленняў: беларускай мовы і літаратуры, журналістыкі, рускай мовы і літаратуры.

На гэтых аддзяленнях зай- маецца звыш 750 студэнтаў, працуюць выкладчыкамі лепшыя вучоныя-філалагі нашай рэспублі- кі—доктары, прафесары, да- цэнт, кандыдаты навук.

Факультэт рыхтуе спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі, выклад- чыкаў беларускай мовы і літара- туры ў сярэдняй школе, літара- турных работнікаў для нашых газет і часопісаў, журналістаў, дзячою асветы і культуры. Што- год факультэт дае краіне звыш 150 выпускнікоў—высокакваліфі- каваных выкладчыкаў мовы і лі- таратуры, работнікаў савецкага друку.

Радасна адзначаць, што ўсе выпускнікі філфака добра спра- вяляюцца са сваімі пачэснымі абавязкамі выкладчыка бела- рускай і рускай мовы і літарату- ры ў сярэдняй школе.

Вучэбныя планы і праграмы факультэта пабудаваны так, каб навучыць студэнтаў самастойна працаваць у галіне філалагічных навук, самастойна і творча мыс- ліць, быць добрымі спецыялістамі ў сваёй галіне, майстрамі выкла- дання мовы і літаратуры. Каб дасягнуць гэтай высокай мэты, студэнты факультэта, апрача слу- хання лекцый, выконваюць сама- стойна пад кіраўніцтвам лепшых выкладчыкаў па тры курсавыя ра-

боты, удзельнічаюць у двух спец- семінарах, дзе чытаюць свае ре- фераты на пэўную тэму, рух- хаюць спекурсы і на V курсе пішуць дыпломную працу. Апрача гэтага, на факультэце шырока практыкуецца і такая форма са- мастойнай работы, як студэнцкія навукова-даследчыя гурткі, якія працуюць пад кіраўніцтвам вопытных выкладчыкаў і кафедр факультэта. Пры кафедрах беларускай літаратуры выпу- скаецца рукапісны (друкуецца на машыны) вялікі зборнік лепшых студэнцкіх навукова-даследчых работ. Творы маладых літарата- раў філфака часта друкуюцца на старонках шматтыражкі «Бела- рускі ўніверсітэт», а таксама ў насценных газетах факультэта.

У новых вучэбных планах значнае месца адводзіцца вучэбнай практыцы студэнтаў. Студэнты аддз. рускай і бела- рускай мовы і літаратуры прахо- дзяць двухмесячную педагогіч- ную практыку.

Усё гэта дае магчымасць па- лепшыць якасць падрыхтоўкі вы- пускнікоў філалагічнага факуль- тэта, як выкладчыкаў мовы і лі- таратуры ў сярэдняй школах, так і літаратурных работнікаў для савецкага друку.

М. Г. ЛАРЧАНКА, дэкан філфака, доктар філа- лагічных навук.

У МАЛАДЫХ ЛІТАРАТАРАЎ

За трыццаць пяць год свай- го існавання Беларускае дзяр- жаўнае ўніверсітэцкае імя В. І. Леніна даў намала імён, якія складалі гонар рэспублікі. Многія нашы вучо- ныя і дзяржаўныя дзеячы, заслужаныя настаўнікі і пра- цаўнікі народнай гаспадаркі атрымалі спецыяльнасць у сенах гэтай навучаль- ной установы. А сёньня-жа

вышлі і вядомыя зараз ва ўсёй краіне майстры мастац- кага слова, паэты і пісьменні- кі—К. Крапіва, К. Чорны, П. Трус, П. Броўка, П. Глебка, а таксама пісьменнікі малад- шага пакалення—І. Мележ,

раў. Так, у мінулым годзе ўніверсітэт закончылі маладыя паэты Ул. Нядзведкі, В. Та- рас, Д. Сімановіч, а сёлета з ім развітваюцца Н. Гілевіч, М. Ароўка, А. Харкевіч, А. Вярышкі. Вершы паэтаў-

БЕЗ АДРВУ АД ВЫТВОРЧАСЦІ

Комуністычная партыя і Совецкі ўрад удзяляюць вялікую увагу вышэйшай асвеце без адрыву ад вытворчасці. Дзякуючы завочнай сістэме навучання, сотні тысяч работнікаў прамысловасці, сельскай гаспадаркі, асветы, дзяржаўнага апарату маюць магчымасць атрымаць вышэйшую адукацыю і стаць кваліфікаванымі спецыялістамі.

У нашых XX з'езду КПСС вялікая ўвага ўдзялена завочнаму навучанню. Пастаўлена задача ачыіваць значнае пашырэнне вачэрняй і завочнай вышэйшай адукацыі з тым, каб прадставіць магчымасць асобам, якія працуюць у галіне народнай гаспадаркі і культуры, атрымаць вышэйшую адукацыю без адрыву ад вытворчасці.

Значэнне завочнага навучання ў сучасны момант асабліва ўзрастае, бо многія тысячы выпускнікоў сярэдніх школ ідуць на работу на вытворчасць, у калгасы, установы і, натуральна, жадаюць павышаць сваю кваліфікацыю.

Завочны факультэт нашага ўніверсітэта рыхтуе кадры па васьмі спецыяльнасцях: гісторыі, рускай мове і літаратуры, беларускай мове і літаратуры, журналістыцы, правазнаўству, геаграфіі, біялогіі, матэматыцы.

У гэтым годзе факультэт ўніверсітэта закончыў 350 чалавек. Многія з тых, хто ўжо закончыў наш завочны факультэт, сталі вядомымі спецыялістамі, работнікамі вытворчасці. У 1951 г. закончыў ўніверсітэт І. Я. Науменка. Цяпер І. Я. Науменка—кандыдат філалагічных навук і працуе на адной з кафедраў ўніверсітэта.

Мы ведаем вельмі многа добрых студэнтаў-завочнікаў. Паспяхова выконвае вучэбны план студэнт ІІ курса аддз. матэматыкі М. Суцько—электрык Мінскага трактарнага завода, студэнт ІV курса філалагічнага аддз. Аркадзьеў-работчы Мінскага радмэзавода, студэнт ІV курса аддз. геаграфіі Дрозд—работнік упраўлення гідраметслужбы БССР, студэнт ІV курса аддз. геаграфіі Васілеўскі—

настаўнік Бабаеўскай НСШ, студэнтка ІV курса філалагічнага аддз. Б. Белашэвіч—настаўніца Барысаўскай сярэдняй школы і многія іншыя.

Навучанне студэнтаў-завочнікаў ва ўніверсітэце праводзіцца па праграмах факультэтаў стаяцянара. Выкладанне вядзецца сіламі прафесараў, дацэнтаў і выкладчыкаў кафедраў БДУ.

Усе віды вочных заняткаў для завочнікаў праводзіцца на устаноўчанай сесіі для новага прыёму, на зімовых экзаменацыйных сесіях (10 дзён кожная) і на летніх лабараторна-экзаменацыйных сесіях (30 вучэбных дзён кожная). На сесіях студэнты-завочнікі слухаюць лекцыі, удзельнічаюць у семінарах, практычных і лабараторных занятках, здаюць экзамены і залікі.

Для студэнтаў-завочнікаў у перыяд лабараторна-экзаменацыйных сесій арганізуюцца экскурсіі на прамысловыя прадпрыемствы і ў музеі, культпаходы ў тэатры, сустрэчы з пісьменнікамі, чытаюцца лекцыі на палітычныя і навуковыя тэмы.

Совецкае законодаўства прадугледжвае адпаведныя льготы для завочнікаў. Студэнты-завочнікі атрымліваюць дадатковыя водпускі на час экзаменацыйных сесій для здачы экзаменаў і залікаў, для праходжання лабараторнай і вытворчай практыкі, вызваляюцца ад работы на вытворчасці ў вачэрні час, атрымліваюць дадатковы водпуск для абароны дыпломных работ і здачы дзяржаўных экзаменаў, маюць права карыстацца бібліятэкай у любой бліжэйшай ад месца жыхарства вышэйшай установе. Гэтыя правы і льготы даюць магчымасць студэнту-завочніку планавальчы час, удзяляючы штодзённа неабходны час вывучэнню дысцыплін, прадугледжаных вучэбным планам, і паспяхова закончыць ўніверсітэцкі курс навучання.

В. Г. ІВАШЫН,
дэкан завочнага навучання.

3 дыпламам БДУ

Беларускі ўніверсітэт, з'яўляючыся буйнейшай вышэйшай устаноў ў Рэспубліцы і адной з буйнейшых ВНУ краіны, за 34 гады свайго існавання выпусціў 10 000 спецыялістаў. Многія з іх вядомыя цяпер на ўсю нашу краіну. Так, напрыклад, у нашым ўніверсітэце вучыліся вядомыя ўсёму савецкаму народу паэты і пісьменнікі—Пятрусь Броўка, Пятро Глебка, Кандрат Крапіва, Правадзейны член АН БССР Арцёмовіч, правадзейны член АН БССР А. Н. Сеўчанка, доктары навук І. В. Гутараў, І. Н. Сержаніна, Ф. І. Федараў, М. Г. Ларчанка—усе яны з'яўляліся студэнтамі Беларускага ўніверсітэта.

Набліжаецца чарговы выпуск маладых спецыялістаў. У гэтым годзе ўніверсітэт дае 760 спецыялістаў для народнай гаспадаркі і культуры нашай краіны. Па размеркаванню пераважна большасць іх будзе пакінута ў межах Беларусі і выкарыстана для паўтрав гаспадарчага і культурнага жыцця Рэспубліцы. Дзесяці і сотні маладых людзей—выпускнікоў нашага ўніверсітэта—прыдуць у гэтым годзе ў школы, рэдакцыі, прамысловыя і навуковыя установы рэспублікі, а некаторыя колькасць спецыялістаў будзе адпраўлена і за межы Беларусі, у розныя месцы Савецкага Саюза.

У гэтым годзе адбудзецца першы выпуск геалагаў. З іх таксама некалькі чалавек будзе працаваць за межамі БССР. Так, Л. і Б. Баюкіны едуць на работу ў Краснаярскае геалагічнае упраўленне. Там-жа будзе працаваць і В. Баранюскі. У Карагандинскім геалагічным упраўленні будучы працаваць В. Будай, Д. і В. Ярошыны.

За межы нашай Рэспублікі ідуць некаторыя выпускнікі і іншых факультэтаў.

**Всёй рукі,
дзіварышы далёкі...**

Далёка за межамі Беларусі—у Чэхаславакіі і Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы, у Японіі і Індыі, Кітаі і Галандыі—сёць сёбры беларускіх студэнтаў. З Прагі, Іены, Амстэрдама, Калькату і іншых гарадоў у Мінск, ва ўніверсітэт, прыходзяць пісьмы ад моладзі, якая жадае міру і шчасця на зямлі.

Галандскі паэт Ніко Схепмакер піша беларускай студэнтцы Соні Круціч: «Дарагая беларуска, я купіў зборнік вершаў Янкі Купалы. «Преступление и наказание», што ўжо чытаў на галандскай мове, і творы Есеніна ў двух

тамах. За выданне свайго зборніка я атрымаў 100 гульдэнаў. Табе гэта здасца жартам, а ў Галандыі зусім немагчыма жыць, зарабляючы вершамі».

Чэхаславацкая піонерважата Ганка Гоушкава, індыйская студэнтка Абха Чоудхуры, студэнт з Японіі Мінэо Каяма расказваюць аб жыцці, працы і вучобе сваіх суайчыннікаў.

Так умацоўваецца дружба студэнтаў. Яна не ведае ніякіх цяжкасцей. Гэта перапіска—выдатны сімвал адзінства студэнтаў усіх краін.

МАСТАЦКАЯ САМАДЗЕЙНАСЦЬ

Планы на новы навукальны год

Харавая музыка заўсёды была адным з самых масавых і любімых народаў віду музычнай творчасці. Гэта глумачыцца самой прыродай гэтага мастацтва, яго невичаральнымі, выразнымі магчымасцямі. У святле гукаў няма нічога пудоўней чалавечага голасу.

Упорна і з вялікай любоўю працуе на працягу раду год харавы калектыў ўніверсітэта над пашырэннем свайго рэпертуару і павышэннем мастацкага майстэрства.

Гэта работа не з'яўляецца самазайтай. Развіццё музычнага слыху, элементарнае знаёмства з некаторымі музычнымі формамі, пашырэнне мастацкага (а адсюль і агульнага) круглагаду, выхаванне добрага густу, садаейнічанне эстэтычнаму, інтэлектуальнаму і ідэалагічнаму выхаванню—вось тры асноўныя задачы, якія ставіць перад сабой харавы калектыў.

У сваіх планах на будучы 1956/57 навукальны год мы намячам разгарнуць сур'езную работу па вывучэнню усімі удзельнікамі хору нотнай граматы і працягваць работу па больш дасканалому валоданню вышэйшай формай харавых спеваў—спевамі «а capella» (без інструментальнага суправаджэння).

У адносінах рэпертуару наша работа ў будучым навукальным годзе будзе ісці па двух лініях: 1) цыкл песень беларускіх кампазітараў і беларускіх народных песень і 2) цыкл песень краін народнай дэмакратыі.

І. Я. КЛІЕНСКІ,
кіраўнік хору БДУ.

НАШ ТЭАТРАЛЬНЫ КАЛЭКТЫЎ

Тэатральны калектыў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна з'яўляецца адным са старэйшых драматычных калектываў нашай рэспублікі.

Яшчэ ў 1921 г. на рабфаку БДУ сіламі студэнтаў быў арганізаваны драматычны гурток, у якім і прымаў удзел (я тады быў студэнтам рабфака). Кіраваў гэтым гуртком малады рэжысёр Л. М. Літвінаў, цяпер заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, а затым В. І. Валадзімірскі, цяпер народны артыст СССР. Гурток ставіў урыўкі з твораў Пушкіна («Скупы рыцар», «Барыс Гадуюн») і А. Н. Остроўскага («Сон на Волзе», «Беднасць не загана»). За паловаўнага гады тэатральны калектыў ажыццявіў цэлы рад спектакляў рускай класікі і савецкай драматургі: «Мяшчане» і «На дне» М. Горкага, «Рэвізор» Н. В. Гоголя, «Вішнёвы сад» А. П. Чэхава, «Чужая цень» Н. Сіманова, «Пялюць жаваранкі» К. Крапіва,

«У добры час» В. Розава і іншыя. Тэатральны калектыў прывівае удзельнікам любоў да драматургіі, развівае густ і эстэтычныя пачуцці; удзельнікі тэатральнага калектыву—гэта кваліфікаваны гледач у тэатры. У тэатральным калектыве студэнты знаёмяцца з элементарнымі асновамі тэатральнай сістэмы К. Станіслаўскага. Работа над драматычным матэрыялам у час рэпетыцыі выхоўвае абсалютную увагу, сабранасць, сканцэнтраванасць, развівае фантазію, прывучае да строгай дысцыпліны.

Цяпер тэатральны калектыў ўніверсітэта налічвае ў сваім складзе звыш 35 чалавек, пераважна студэнтаў І і ІІ курсаў. Калектыў працуе зараз над п'есай тогаслаўскага драматурга Іушыча «Доктар». Спектакль будзе паказан студэнтам у будучым семестры.

К. РУТШЭЙН,
мастацкі кіраўнік тэатральнага калектыву ўніверсітэта.

НА ЗДЫМКУ: танцавальны калектыў юрфака выконвае «Малдаускі танец».

СПОРТ ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ

У нашай старэйшай навукальнай установе рэспублікі маюцца вялікія магчымасці для задавальнення любых запатрабаванняў студэнцтва ў галіне фізічнай культуры і спорту. Кафедра фізічнага выхавання і спорту мае ў сваім распараджэнні 2 спартыўныя залы, лёгкаатлетычны сектары, вальейбольную і баскетбольную пляцоўкі, лыжніую базу. Акрамя гэтага, ўніверсітэт арандуе для заняткаў зборных каманд зімовы плавальны басейн і стадыён «Дынама». Навунаецца спартыўнай базой дазваляе нам ахапіць заняткамі ў спартыўных секцыях звыш 800 студэнтаў па 20 відах спорту (вальейбол, баскетбол, плаванне, фехтаванне, лёгкая атлетка, падняцце цяжкасцей, класічная ба-

рацьба, гімнастыка, акрабатыка, стрэльба, веласпорт, футбол, лыжы і г. д.).

Усю вучэбна-трэніровачную работу ў спартыўных секцыях узначальваюць звыш 30 высокакваліфікаваных выкладчыкаў кафедры фізічнага выхавання і спорту, якія маюць вялікі вопыт педагогічнай работы.

З мэтай масавага развіцця спорту ва ўніверсітэце праводзіцца круглагадова спартакіяда па 12 відах спорту, у ёй прымаюць удзел усе факультэты. Толькі ў гэтым годзе ў спартакіядзе прыняло удзел каля 3000 студэнтаў. Каманды ўніверсітэта выступаюць ва ўсіх спаборніцтвах, што праводзіцца ў горадзе і рэспубліцы для вышэйшых навукальных устаноў,

дзе нязменна займаюць прызывныя месцы. Так, у студэцкай спартакіядзе рэспублікі 1955 г. нашы спартсмены заваявалі другое агульна-каманднае месца, а па баскетболу і плаванню—званне чэмпіёнаў. Жаночая вальейбольная каманда ў зімовым першынстве рэспублікі заваявала ганаровае другое месца. Значных поспехаў у розных спаборніцтвах дасягнулі нашы лёгкаатлеты, стралкі, шахматысты, фехтавальшчыкі. Умягненне званай колькасці студэнтаў у сістэматычныя заняткі спортам дазволіла нашаму калектыву фізкультуры падрыхтаваць на працягу 1955/56 г. 2 майстроў спорту, 16 спартсменаў—I, 80—ІІ і звыш 200—ІІІ разрадаў.

Рад лепшых спартсменаў ўніверсітэта уваходзяць у зборныя каманды рэспублікі і абаронюць яе спартыўны гонар на усеаюжных спаборніцтвах. У сучасны момант 18 студэнтаў-спартсменаў дзейсна рыхтуюцца да удзелу ў Спартакіядзе народаў СССР, якая адбудзецца ў г. Маскве ў перыяд з 5 па 16 жніўня 1956 г.

У гэтым годзе каманды ўніверсітэта ўпершыню трэба будзе прыняць удзел у спартакіядзе 30 буйнейшых ВНУ краіны па плаванню, гімнастыцы і лёгкай атлетцы.

На кафедру фізічнага выхавання і спорту за апошні час паступілі пісьмы з паведамленнямі аб тым, што рад вядучых спартсменаў рэспублікі, якія заканчваюць у гэтым годзе дзесяты клас, будучы паступаць у нашу навукальную ўстанову. Мы будзем вельмі задаволены, калі гэтыя абтўрэнты паспяхова здадуць уступныя экзамены і змогуць паехаць у складзе зборнай каманды ўніверсітэта на Усеаюжную студэнцкую спартакіяду.

Е. МАРКАЎ,
заг. кафедры фізыхавання і спорту БДУ імя В. І. Леніна.

У СЕКЦЫІ СПРЫТНЫХ І УМЕЛЫХ

Секцыя фехтавання арганізавана ва ўніверсітэце два гады таму назад. У секцыі студэнты навукаў складаюць тэхніцы фехтавання на рапірах, эспандронах, шпагах і карабінах з эластычным шыткам, навукаюцца абаронным і атакуючым дзеянням, вучацца правільна тактычна думаць, каб нанесці удар «спраціўніку».

Наглядзячы на тое, што секцыя фехтавання была арганізавана параўнальна нядаўна, яна заваявала шырокую папулярнасць сярод студэнтаў. Цяпер у секцыі займаюць

ка 34 чалавекі. Гэта ў асноўным студэнты І і ІІ курсаў.

Удзельнікі секцыі за апошні год выступалі ў васьмі спаборніцтвах, дзе 8 чалавек выканалі нарматывы другога спартыўнага разраду, а 9—трэцяга.

Выхаванка секцыі Л. Кудзіна увайшла ў зборную каманду рэспублікі і будзе абараняць гонар Беларусі на Спартакіядзе народаў СССР.

В. ХРЭНАЎ,
трэнер секцыі фехтавання БДУ.

НА ЗДЫМКУ: члены секцыі фехтавання

Рэдактар А. ВОЛК.